

Aluehallitus 04.12.2023 § 206

§ 206

Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Johan Sanmark
Silja Kosola

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta:

Näkemykset yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tavoitteista ja painoalueista

Tutkimuksen tekemisen esteiden purkamisen voisi nostaa yhdeksi tavoitteeksi. Erityisesti laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen tulkinta on edelleen keskeinen ongelma, jota pitäisi tarkastella tällä hallituskaudella.

Merkittävin muutos päättyvän nelivuotiskauden yliopistotasoisista terveyden tutkimuksen rahoitusta säättävään asetukseen (888/2019) on vaikuttavuuden nostaminen sekä tutkimuksen tavoitteeksi että painoalueeksi. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää tätä muutosta tervetulleena ja perusteltuna niin potilaiden ja asiakkaiden, palvelunjärjestäjien kuin rahoittajienkin näkökulmasta. Vaikuttavuuden asettaminen painoalueiden kärkeen voisi olla hyvinvointialueen näkökulmasta perusteltua.

Yhteenveto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää asetuksessa esitetyjä ehdotuksia hyvinä. Hyvinvointialue korostaa, että Suomessa on jo nykyisellään hyvät rekisterit, joiden hyödyntäminen tutkimustoimintaan on ollut pääsääntöisesti tehokasta. Hyvinvointialue kiinnittää huomiota, että Sosiaali- ja terveysministeriön tulisi tutkimustoimintaa tarkastellessaan kiirehtiä sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) annetun lain kehittämistä. Palvelujärjestelmän kehittämiseen tähtäävä tutkimus on niin ikään tärkeä tulevaisuuden teema.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Sosiaali- ja terveysministeriö on 19.10.2023 pyytänyt lausuntoa luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta.

Tausta

Asetusluonnoksen taustalla on terveydenhuoltolain (1326/2010) 61 §, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö ja yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnat määrittelevät yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain. Valtio myöntää rahoitusta yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnille, jotka päättävät rahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille.

Lausunnon kohteena oleva asetuseruonnos perustuu terveydenhuoltolain 66 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueista ja tavoitteista sekä muista tutkimusrahoituksen jakoon liittyvistä menettelyistä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Asetuseruonnoksessa määritellään vuosien 2024-2027 yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tavoitteiksi

- 1) väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen terveydenhuollon palvelujärjestelmässä tehtävän korkeatasoisen ja vaikuttavan terveyden tutkimuksen kautta;
- 2) terveydenhuollon vaikuttavuuden sekä sen osana laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden edistäminen;
- 3) kliinisen tutkijan urapolun tukeminen;
- 4) uuden tiedon tuottaminen ja sen levittämisestä ja hyödyntämisestä terveydenhuollossa ja muualla yhteiskunnassa huolehtiminen.

Asetuseruonnoksessa yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueiksi vuosille 2024-2027 ehdotetaan:

- 1) kliininen ja translationaalinen tutkimus;
- 2) tulevaisuuden dataintensiivisten tutkimusmenetelmien saaminen terveydenhuollon käyttöön;
- 3) terveydenhuollon vaikuttavuuden ja sen osana laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden tutkimus;
- 4) terveys- ja hyvinvointieroja kaventava palvelujärjestelmän kehittämistä tukeva tutkimus.

Yhteistyöalueiden on ohjattava vähintään 50 % niille myönnettyistä terveyden tutkimusrahoituksesta yllä oleville painoalueille. Tavoitteiden ja painoalueiden toteutumista seuraa asiantuntijoista koostuva valtakunnallinen terveyden tutkimuksen arviointiryhmä, joka toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä.

Merkittävämpänä muutoksena edellisellä nelivuotiskaudella olleisiin tavoitteisiin ja painoalueisiin olisi, että vuosille 2024-2027 lisättäisiin tavoitteisiin terveydenhuollon vaikuttavuuden, sekä laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden sen osana, edistäminen ja painoalueisiin lisättäisiin niin ikään terveydenhuollon vaikuttavuuden ja sen osana myös laadun ja

asiakas- ja potilasturvallisuuden tutkimus. Myös valtakunnallisen terveyden tutkimuksen arviointiryhmän kokoonpanon osalta palvelujärjestelmää koskevaa edustusta muutettaisiin.

Ehdotetun asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Toimivalta

Hallintosäännön 41 § kohdan 26 mukaan aluehallituksen tehtävänä on päättää lausuntojen antamisesta koko hyvinvointialuetta koskevissa merkittävissä asioissa.

Liitteet

Oheismateriaali

- Lausuntopyyntö, sosiaali- ja terveysministeriö VN/27112/2023, asetus yliopistotasoisien terveyden tutkimuksen rahoituksesta, määräaika 1.12.2023

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysministeriö

Päätöshistoria